

ЗАТВЕРДЖЕНО

Наказ Міністерства аграрної політики
та продовольства України

№ _____

Методи

**відбору зразків для визначення максимально допустимих рівнів
мікотоксинів у харчових продуктах для цілей державного контролю**

І. Загальні положення

1. Ці Методи відбору зразків для визначення вмісту мікотоксинів у харчових продуктах для цілей державного контролю (далі – Методи відбору) розроблені відповідно до законів України "Про основні принципи та вимоги до безпечності та якості харчових продуктів", "Про державний контроль за дотриманням законодавства про харчові продукти, корми, побічні продукти тваринного походження, здоров'я та благополуччя тварин", розпорядження Кабінету Міністрів України від 24 лютого 2016 року № 228 "Про схвалення Всеохоплюючої стратегії імплементації Глави IV

"Торгівля і питання, пов'язані з торгівлею" Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським Співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони" з урахуванням вимог Регламенту Європейського Парламенту та Ради (ЄС) № 401/2006 від 23 лютого 2006 року, яким встановлюються методи відбору зразків та їх дослідження з метою здійснення офіційного контролю за максимально допустимими рівнями мікотоксинів у харчових продуктах.

2. Ці Методи відбору встановлюють процедури, за якими відбираються зразки харчових продуктів для лабораторних досліджень (випробувань) на вміст мікотоксинів.

3. У Методах відбору терміни вживаються у таких значеннях:

лабораторний зразок – призначений для лабораторного дослідження (випробування) зразок, довільно виділений з об'єданого зразка, або цілий об'єднаний зразок, якщо згідно з цими Методами відбору він не підлягає поділу на кілька лабораторних зразків;

об'єднаний зразок – це комбінована загальна кількість всіх точкових зразків, відібраних з партії або частини партії; об'єднані зразки вважаються репрезентативними для партій або частини партій, з яких вони були взяті;

партія – будь-яка визначена оператором ринку кількість харчового продукту з однаковою назвою, властивостями, та/або маркуванням, який вироблений за визначений цим оператором період часу за однакових умов виробництва на одній і тій самій потужності;

точковий зразок – певна кількість матеріалу, довільно відібраного з одного місця партії або частини партії;

частина партії – фізично відокремлена та ідентифікована частина визначеної партії, щодо якої застосовується відповідний метод відбору зразків.

Інші терміни вживаються у значеннях, наведених у законах України "Про основні принципи та вимоги до безпечності та якості харчових продуктів" та "Про державний контроль за дотриманням законодавства про харчові продукти та корми, побічні продукти тваринного походження, здоров'я та благополуччя тварин".

4. Методи відбору є обов'язковими для:

державних ветеринарних інспекторів (державних інспекторів)

Держпродспоживслужби;

акредитованих лабораторій;

операторів ринку з виробництва та/або обігу харчових продуктів.

5. Зразки для визначення вмісту мікотоксинів у харчових продуктах для цілей державного контролю повинні відбиратися відповідно до вимог, встановлених у розділах II–XV цих Методів відбору.

6. Під час відбору зразків необхідно вживати заходів, щоб уникнути будь-яких змін, які могли б вплинути на:

вміст мікотоксинів у харчових продуктах та негативно позначитися на результатах лабораторних досліджень (випробовувань) або зробити об'єднаний зразок нерепрезентативним;

безпеку харчових продуктів партій, від яких відбирають зразки.

Також мають вживатися запобіжні заходи, необхідні для забезпечення безпеки осіб, які відбирають зразки.

7. Кожний лабораторний зразок поміщають в чистий інертний контейнер, який забезпечує належний захист від забруднення (контамінації), впливу на склад зразка та пошкодження під час транспортування. Потрібно забезпечити

усі необхідні умови та запобіжні заходи для унеможливлення змін у складі зразка під час його зберігання та/або транспортування.

8. Відбір зразків оформляється актом відбору зразків (кожний зразок, відібраний для цілей державного контролю, підлягає реєстрації із зазначенням дати і місця відбору зразків). Зразки опечатуються в місці відбору зразка, на упаковку обов'язково наноситься ідентифікаційний код, який відповідає ідентифікаційному коду акта відбору зразків і дає змогу чітко ідентифікувати партію або частину партії харчових продуктів, від яких було відібрано зразки.

II. Процедури відбору зразків харчових продуктів

1. Зразки відбираються окремо від кожної партії, яка підлягає державному контролю. Для визначення вмісту різних видів мікотоксинів, що вимагає використання різних методів відбору зразків, у разі потреби партія розділяється на частини партії, від кожної з яких відповідні зразки відбираються окремо.

2. Відбір точкових зразків здійснюється з різних місць, розподілених максимально рівномірно по всій партії або частині партії, крім випадків, коли це неможливо з певних причин. Про причини відхилення від процедури відбору зразків зазначається в акті відбору зразків.

3. Об'єднаний зразок утворюється шляхом об'єднання точкових зразків та їх ретельного перемішування.

4. Однорідний (гомогенізований) об'єднаний зразок розділяється на два лабораторні зразки (крім випадків, коли це неможливо здійснити через недостатню кількість відповідного матеріалу або внаслідок того, що харчові продукти є швидкопсувними), один з яких направляється для проведення

основного лабораторного дослідження (випробування), а другий вручається оператору ринку і зберігається ним на випадок проведення арбітражного лабораторного дослідження (випробування).

5. Для різних видів харчових продуктів, у тому числі тих, що реалізуються насипом, контейнерами або у габаритній транспортній упаковці (мішки, коробки тощо), або роздрібній упаковці, ці Методи відбору застосовуються однаково.

Частота відбору точкових зразків від партій, які реалізуються окремими упаковками, наприклад мішками, коробками або в роздрібній упаковці, за винятком випадків передбачених у розділах III–XV цих Методів відбору, може бути орієнтовно визначена за такою формулою:

$$\text{частота відбору (SF) } n = \frac{\text{масу партії} \times \text{масу точкового зразка}}{\text{масу об'єданого зразка} \times \text{масу роздрібної (індивідуальної) упаковки}}$$

де, маса визначається в кг;

частота відбору (SF) – кожен n-й мішок або упаковка, від яких має бути відібрано точковий зразок (десятинні цифри повинні бути округлені до найближчого цілого числа). Наприклад, якщо маса партії становить 100 т, маса точкового та об'єданого зразка відповідно – 200 г і 20 кг, і маса нетто роздрібної упаковки – 30 кг, то значення n, розраховане згідно з вказаною вище формулою, дорівнює 33,3. Отже, відбір точкового зразка здійснюється з кожної тридцять третьої упаковки.

III. Методи відбору зразків зерна та зернових харчових продуктів

1. Метод відбору зразків застосовується для визначення рівня афлатоксину В1, загальної кількості афлатоксинів, а також охратоксину А і мікотоксинів виду *Fusarium* у зерні та зернових харчових продуктах.

2. Маса точкового зразка становить близько 100 г, якщо в цьому розділі не зазначено інше.

3. У випадку партій, де пакування має роздрібну упаковку, маса точкового зразка залежить від маси роздрібної упаковки.

Якщо маса окремої роздрібної упаковки перевищує 100 г, маса об'єднаного зразка повинна становити більше 10 кг, у такому разі від кожної роздрібної упаковки відбирають по 100 г в якості точкового зразка (таке можна робити під час відбору зразка або при надходженні його до лабораторії).

Якщо використання такого методу відбору призводить до неприйнятних для оператора ринку наслідків комерційного характеру через порушення цілісності партії (у зв'язку з особливостями виду упаковки, способу транспортування тощо), допускається використання альтернативного методу відбору зразків за умови, що він забезпечує репрезентативність об'єднаного зразка та буде детально описаним в акті відбору зразків. Наприклад, у разі, коли цінний харчовий продукт продається в роздрібній упаковці по 500 г або 1 кг, об'єднаний зразок можна отримати шляхом об'єднання кількох точкових зразків за кількістю менших, ніж вказано в таблицях 1 та 2 цього розділу, за умови, що маса об'єднаного зразка буде дорівнювати масі об'єднаного зразка, зазначеній в таблицях 1 та 2 цього розділу.

Якщо роздрібне пакування менше 100 г, але різниця невелика, за точковий зразок можна вважати одне роздрібне пакування, а маса об'єднаного зразка буде менше 10 кг. Якщо маса роздрібної упаковки більше 100 г, один точковий

зразок повинен складатися з двох або більше роздрібних упаковок, щоб отримати масу, найближчу до 100 г.

4. Відбір зразків зерна та зернових харчових продуктів, у залежності від маси партії, наведений у таблиці 1.

Таблиця 1

**Розподіл партій
на частини партії в залежності від маси партії**

Маса партії, т	Маса частини партії або кількість частин партії	Кількість точкових зразків	Маса об'єднаного зразка, кг
> 300 і $< 1\,500$	3 частини партії	100	10
≥ 50 і ≤ 300	100 т	100	10
< 50	— без поділу на частини партії	3–100 (*)	1–10
(*) Залежить від маси партії та визначається відповідно до таблиці 2 цього розділу			

5. Партії, маса яких більше або дорівнює 50 т, розділяють на частини партії (за умови, що частину партії можна відокремити фізично) відповідно до таблиці 1 цього розділу. При цьому враховується, що:

маса частин партії не може перевищувати показники, зазначені в таблиці 1, більше як на 20 відсотків;

якщо партію неможливо фізично розділити на частини партії, з такої партії відбирається не менше 100 точкових зразків. Для партій більше 500 т кількість точкових зразків визначається відповідно до пункту 3 розділу XIV цих Методів відбору;

від кожної частини партії зразки відбирають окремо;

кількість точкових зразків має бути 100, а маса об'єднаного зразка дорівнювати 10 кг.

Якщо використання такого методу відбору призводить до неприйнятних для оператора ринку наслідків комерційного характеру через порушення цілісності партії (у зв'язку з особливостями виду упаковки, способу транспортування тощо), допускається використання альтернативного методу відбору зразків за умови, що він забезпечує репрезентативність об'єднаного зразка та детально описаний в акті відбору зразків. Наприклад, великі партії зерна, що зберігаються на складах або в баштах, силосах (відбір зразків таких партій здійснюється відповідно до положень, визначених у розділі XIV цих Методів відбору).

6. Для партій зерна та зернових харчових продуктів менше 50 т кількість точкових зразків має бути від 10 до 100, в залежності від маси партії, а маса об'єднаного зразка повинна становити від 1 до 10 кг. Для дуже малих партій (менше 0,5 т) може відбиратись менша кількість точкових зразків. У такому випадку об'єднаний зразок, який є сумою всіх точкових зразків, повинен мати масу мінімум 1 кг.

7. Кількість точкових зразків, які необхідно відібрати від партії або частин партії зерна та зернових харчових продуктів, визначається відповідно до таблиці 2.

Таблиця 2

**Кількість точкових зразків,
які необхідно відібрати від партії або частин партії**

Маса партії або частин партії, т	Кількість точкових зразків	Маса об'єднаного зразка, кг
1	2	3
≤ 0,05	3	1
> 0,05 – ≤ 0,5	5	1
> 0,5 – ≤ 1	10	1
> 1 – ≤ 3	20	2
> 3 – ≤ 10	40	4
> 10 – ≤ 20	60	6

> 20 – ≤ 50	100	10
-------------	-----	----

8. Якщо на стадії роздрібної торгівлі не можливо здійснити відбір зразків відповідно до положень, визначених в цьому розділі, застосовується альтернативний метод відбору зразків за умови, що він забезпечує достатню репрезентативність об'єднаного зразка партії, з якої здійснюється відбір зразків, і детально описаний в акті відбору зразків. У будь-якому випадку маса об'єднаного зразка повинна становити не менше 1 кг (якщо частка точкового зразка при відборі є настільки малою, що неможливо отримати об'єднаний зразок масою 1 кг, загальна маса об'єднаного зразка може бути меншою 1 кг).

9. Оцінка партії або частин партії за результатами лабораторних досліджень (випробувань) проводиться відповідно до пункту 4 розділу XVI цих Методів відбору.

IV. Методи відбору зразків

сухофруктів, сушеного винограду та харчових продуктів з них, крім сушеного інжиру

1. Цей метод відбору зразків застосовується для визначення максимально допустимих рівнів:

афлатоксину В₁ та загальної кількості афлатоксинів у сухофруктах, крім сушеного інжиру;

охратоксину А у сушеному винограді (кишмиш, родзинки тощо).

2. Маса точкового зразка становить близько 100 г, якщо в цьому розділі не зазначено інше.

3. У випадку партій, де пакування має роздрібну упаковку, маса точкового зразка залежить від маси роздрібної упаковки.

Якщо маса окремої роздрібної упаковки перевищує 100 г, маса об'єднаного зразка буде більше 10 кг. Якщо маса окремої роздрібної упаковки більше 100 г, тоді від кожного роздрібного пакування необхідно відібрати по 100 г в якості точкового зразка.

Якщо використання такого методу відбору призводить до неприйнятних для оператора ринку наслідків комерційного характеру через порушення цілісності партії (у зв'язку з особливостями виду упаковки, способу транспортування тощо), допускається використання альтернативного методу відбору зразків за умови, що він забезпечує репрезентативність об'єднаного зразка та детально описаний в акті відбору зразків. Наприклад, у разі, коли цінний харчовий продукт продається у роздрібній упаковці по 500 г або 1 кг, об'єднаний зразок можна отримати шляхом об'єднання кількох точкових зразків за кількістю менших, ніж вказано в таблицях 3 та 4 цього розділу, за умови, що маса об'єднаного зразка буде дорівнювати необхідній масі об'єднаного зразка, зазначеній в таблицях 3 та 4 цього розділу.

Якщо роздрібне пакування менше 100 г, але різниця з цим значенням не велика, за точковий зразок можна вважати одне роздрібне пакування, а маса об'єднаного зразка буде становити менше 10 кг. Якщо маса роздрібного пакування більше 100 г, один точковий зразок повинен складатися з двох або більше роздрібних упакувань, щоб отримати масу, найближчу до 100 г.

4. Відбір зразків сухофруктів, сушеного винограду та харчових продуктів з них, крім сушеного інжиру, в залежності від маси партії, наведений у таблиці 3.

Таблиця 3

**Розподіл партій
на частини партії в залежності від маси партії**

Маса партії, г	Маса або кількість частин	Кількість точкових	Маса об'єднаного
-------------------	------------------------------	-----------------------	---------------------

	партії	зразків	зразка, кг
≥ 15	15–30 т	100	10
< 15	–	10–100 (*)	1–10
(*) В залежності від маси партії – див. таблицю 4			

5. Партії, маса яких більше або дорівнює 15 т, розділяють на частини партії (за умови, що частину партії можна відокремити фізично) відповідно до таблиці 3 цього розділу. При цьому враховується, що:

маса частин партії не може перевищувати показники, зазначені в таблиці 4, більше як на 20 відсотків;

від кожної частини партії зразки відбирають окремо;

кількість точкових зразків має бути 100, а маса об'єднаного зразка дорівнювати 10 кг.

Якщо використання такого методу відбору призводить до неприйнятних для оператора ринку наслідків комерційного характеру через порушення цілісності партії (у зв'язку з особливостями виду упаковки, способу транспортування тощо), допускається використання альтернативного методу відбору зразків за умови, що він забезпечує репрезентативність об'єднаного зразка та буде детально описаним в акті відбору зразків.

6. Для партії менше 15 т відбирається від 10 до 100 точкових зразків, у залежності від маси партії, а маса об'єднаного зразка повинна становити від 1 до 10 кг.

7. Кількість точкових зразків, які необхідно відібрати від партії або частин партії сухофруктів, сушеного винограду та харчових продуктів з них, крім сушеного інжиру, визначається відповідно до таблиці 4.

Таблиця 4

**Кількість точкових зразків,
які необхідно відібрати від партії або частин партії**

Маса партії, т	Кількість точкових зразків	Маса об'єданого зразка, кг
1	2	3
$\leq 0,1$	10	1
$> 0,1 - \leq 0,2$	15	1,5

Продовження таблиці 4

1	2	3
$> 0,2 - \leq 0,5$	20	2
$> 0,5 - \leq 1,0$	30	3
$> 1,0 - \leq 2,0$	40	4
$> 2,0 - \leq 5,0$	60	6
$> 5,0 - \leq 10,0$	80	8
$> 10,0 - \leq 15,0$	100	10

8. Якщо на стадії роздрібної торгівлі не можливо здійснити відбір зразків відповідно до положень, визначених в цьому розділі, застосовується альтернативний метод відбору зразків за умови, що він забезпечує достатню репрезентативність об'єданого зразка партії, з якої здійснюється відбір зразків, і детально описаний в акті відбору зразків. У будь-якому випадку маса об'єданого зразка повинна становити не менше 1 кг (якщо частка точкового зразка при відборі є настільки малою, що неможливо отримати об'єднаний зразок масою 1 кг, загальна маса об'єданого зразка може бути меншою 1 кг).

9. Спеціальні вимоги до відбору зразків для сухофруктів, за винятком сушеного інжиру, які реалізуються у вакуумній упаковці:

1) від партій, маса яких більше або дорівнює 15 т, відбирають не менше 25 точкових зразків, а маса об'єданого зразка становить 10 кг;

2) від партій, маса яких менше 15 т, відбирають 25 відсотків від кількості точкових зразків, зазначених у таблиці 4, а маса об'єданого зразка буде відповідати масі партії, від якої відбирають зразки (див. таблицю 4).

10. Оцінка партії або частин партій за результатами лабораторних досліджень (випробувань) проводиться відповідно до пункту 4 розділу XVI цих Методів відбору.

V. Методи відбору зразків сушеного інжиру

1. Цей метод відбору зразків застосовується для визначення максимально допустимих рівнів афлатоксину В1 та загальної кількості афлатоксинів у сушеному інжирі.

2. Маса точкового зразка повинна бути близько 300 г, якщо в цьому розділі не вказано інше.

3. У випадку партій, де пакування має роздрібну упаковку, маса точкового зразка залежить від маси роздрібною упаковки.

Якщо маса окремої роздрібною упаковки перевищує 300 г, а маса об'єднаного зразка буде становити більше 30 кг. У цьому випадку від кожного роздрібного пакування необхідно відібрати по 300 г в якості точкового зразка.

Якщо використання такого методу відбору призводить до неприйнятних для оператора ринку наслідків комерційного характеру через порушення цілісності партії (у зв'язку з особливостями виду упаковки, способу транспортування тощо), допускається використання альтернативного методу відбору зразків за умови, що він забезпечує репрезентативність об'єднаного зразка та детально описаний в акті відбору зразків. Наприклад, у разі, коли цінний харчовий продукт продається в роздрібному пакуванні по 500 г або 1 кг, об'єднаний зразок можна отримати шляхом об'єднання кількох точкових зразків, кількість яких є меншою, ніж вказано в таблицях 5, 6 та 7 цього розділу, за умови, що маса об'єднаного зразка буде дорівнювати необхідній масі об'єднаного зразка, зазначеній в таблицях 5, 6 та 7 цього розділу.

Якщо роздрібне пакування менше 300 г, але різниця з цим значенням невелика, за точковий зразок можна вважати одне роздрібне пакування, а маса

об'єднаного зразка буде становити менше 30 кг. Якщо маса роздрібного пакування набагато менше 300 г, один точковий зразок повинен складатися з двох або більше роздрібних пакувань, щоб отримати масу, найближчу до 300 г.

4. Відбір зразків сушеного інжиру, в залежності від маси партії, наведений у таблиці 5.

Таблиця 5

**Розподіл партій
на частини партії в залежності від маси партії**

Маса партії, т	Маса або кількість частин партії	Кількість точкових зразків	Маса об'єднаного зразка, кг
≥ 15	15–30 т	100	30
< 15	–	10–100 (*)	≤ 30
(*) В залежності від маси партії – див. таблицю 6			

5. Партії, маса яких більше або дорівнює 15 т, розділяють на частини партії (за умови, що частину партії можна відокремити фізично) відповідно до таблиці 5 цього розділу. При цьому враховується, що:

маса частин партії не може перевищувати показники, зазначені в таблиці 5, більше як на 20 відсотків;

від кожної частини партії зразки відбирають окремо;

кількість точкових зразків має бути 100;

маса об'єднаного зразка має дорівнювати 30 кг; зразок перед подрібненням необхідно змішати і розділити на три рівні лабораторні зразки по 10 кг (таке розділення на три лабораторні зразки не потрібне, якщо буде здійснене подальше сортування або інший спосіб фізичної обробки, та в разі наявності обладнання, на якому можливо гомогенізувати зразок масою 30 кг);

кожний окремий зразок масою 10 кг, призначений для лабораторних досліджень, необхідно ретельно перемішати та подрібнити до отримання

однорідної маси відповідно до положень, зазначених у розділі XVI цих Методів відбору.

Якщо використання такого методу відбору призводить до неприйнятних для оператора ринку наслідків через порушення цілісності партії (у зв'язку з особливостями виду упаковки, способу транспортування тощо), допускається використання альтернативного методу відбору зразків за умови, що він забезпечує репрезентативність об'єднаного зразка та детально описаний в акті відбору зразків.

6. Для партій сушеного інжиру менше 15 т кількість точкових зразків, у залежності від маси партії, має становити від 10 до 100, а маса об'єднаного зразка повинна становити від 1 до 10 кг.

7. Кількість точкових зразків, які необхідно відібрати від партії або частин партії сушеного інжиру, визначається відповідно до таблиці 6.

Таблиця 6

**Кількість точкових зразків,
які необхідно відібрати від партії або частин партії**

Маса партії, т	Кількість точкових зразків	Маса об'єднаного зразка, кг (у випадку з роздрібною упаковкою маса об'єднаного зразка може відрізнятися, див. пункти 2–3 цього розділу)	Кількість лабораторних зразків з об'єднаного зразка
1	2	3	4
$\leq 0,1$	10	3	1 (розділення відсутнє)
$> 0,1 - \leq 0,2$	15	4,5	1 (розділення відсутнє)

Продовження таблиці 6

1	2	3	4
$> 0,2 - \leq 0,5$	20	6	1 (розділення відсутнє)
$> 0,5 - \leq 1,0$	30	9–< 12 кг	1 (розділення відсутнє)
$> 1,0 - \leq 2,0$	40	12	2
$> 2,0 - \leq 5,0$	60	18–< 24 кг	2
$> 5,0 - \leq 10,0$	80	24	3
$> 10,0 - \leq 15,0$	100	30	3

8. Якщо маса об'єднаного зразка менше або дорівнює 30 кг, зразок необхідно змішати і розділити на два або три рівні лабораторні зразки масою не менше або дорівнює 10 кг перед подрібненням (таке розділення на два або три лабораторні зразки не потрібно, якщо буде здійснене подальше сортування або інший спосіб фізичної обробки, та в разі наявності обладнання, на якому можливо гомогенізувати зразок масою 30 кг).

9. У разі, якщо маса об'єднаного зразка менше 30 кг, об'єднаний зразок потрібно розділити на лабораторні зразки у відповідності з наступним:

менше 12 кг – немає розділення на лабораторні зразки;

більше або дорівнює 12 кг – менше 24 кг – розділення на два лабораторні зразки;

більше або дорівнює 24 кг – розділення на три лабораторні зразки.

Кожний лабораторний зразок необхідно подрібнити і ретельно перемішати окремо до отримання однорідної маси відповідно до умов, зазначених у розділі XVI цих Методів відбору.

Якщо це не видається можливим, на стадії роздрібної торгівлі може застосовуватись альтернативний метод відбору зразків за умови, що він забезпечує достатню репрезентативність об'єднаного зразка партії, з якої здійснюється відбір зразків, і детально описаний в акті відбору зразків.

10. При відборі зразків оброблених або перероблених харчових продуктів із сушеного інжиру та композитних харчових продуктів з дуже маленьким розміром (масою) часток (гомогенізоване розподілення забруднення афлатоксинами) необхідно дотримуватися такого:

1) кількість точкових зразків має бути 100; для партій менше 50 т кількість точкових зразків повинна бути від 10 до 100 в залежності від маси партії (див. таблицю 7);

2) маса точкових зразків має бути близько 100 г. У випадку партій, де пакування має роздрібну упаковку, маса точкового зразка залежить від маси роздрібною упаковки;

3) об'єднаний зразок має бути ретельно перемішаним (однорідним) та становити від 1 до 10 кг.

Таблиця 7

**Кількість точкових зразків,
що відбираються в залежності від маси партії**

Маса партії, т	Кількість точкових зразків	Маса об'єднаного зразка, кг
≤ 1	10	1
$> 1 - \leq 3$	20	2
$> 3 - \leq 10$	40	4
$> 10 - \leq 20$	60	6
$> 20 - \leq 50$	100	10

11. При відборі зразків інших оброблених або перероблених харчових продуктів із сушеного інжиру та композитних харчових продуктів із великим розміром (масою) частинок (гетерогенне розподілення забруднення афлатоксинами) необхідно дотримуватися вимог, зазначених у пунктах 6 та 7 цього розділу.

12. Якщо на стадії роздрібною торгівлі не можливо здійснити відбір зразків відповідно до положень, визначених в цьому розділі, застосовується

альтернативний метод відбору зразків за умови, що він забезпечує достатню репрезентативність об'єднаного зразка партії, з якої здійснюється відбір зразків, і детально описаний в акті відбору зразків. У будь-якому випадку маса об'єднаного зразка повинна становити не менше 1 кг (якщо частка точкового зразка при відборі є настільки малою, що неможливо отримати об'єднаний зразок масою 1 кг, загальна маса об'єднаного зразка може бути меншою 1 кг).

13. Спеціальні вимоги до відбору зразків для сушеного інжиру, оброблених або перероблених харчових продуктів із сушеного інжиру, які реалізуються у вакуумній упаковці:

1) від партій сушеного інжиру, маса яких більше або дорівнює 15 т, відбирають не менше 50 точкових зразків, а об'єднаний зразок буде становити 30 кг; для партій менше 15 т відбирають 50 відсотків від кількості точкових зразків, зазначених у таблиці 6, тобто маса об'єднаного зразка буде відповідати масі партії, від якої відбиралися зразки (див. таблицю 6);

2) від партій оброблених або перероблених харчових продуктів із сушеного інжиру з малим розміром часток, маса яких більше або дорівнює 50 т, відбирають не менше 25 точкових зразків, а об'єднаний зразок буде становити 10 кг; для партій менше 50 т відбирають 25 відсотків від кількості точкових зразків, зазначених у таблиці 7, тобто маса об'єднаного зразка партії буде відповідати масі партії, від якої відбиралися зразки (див. таблицю 7).

14. Для сушеного інжиру, що буде підданий сортуванню або іншій фізичній обробці, оцінка партії або частин партій за результатами лабораторних досліджень (випробувань) проводиться таким чином:

партія або частина партії відповідає встановленим вимогам законодавства, якщо результат лабораторного дослідження (випробування) об'єднаного зразка або середнього лабораторного зразка не перевищує максимально допустимий рівень з урахуванням коефіцієнта відновлення і невизначеності вимірювання,

які зазначаються лабораторією, що провела дослідження (випробування), в експертному висновку (протоколу, звіту або іншого аналогічного документа);

партія або частина партії не відповідає встановленим вимогам законодавства, якщо результат лабораторного дослідження (випробування) об'єднаного зразка або середнього лабораторного зразка перевищує максимально допустимому рівню з урахуванням коефіцієнта відновлення і невизначеності вимірювання, які зазначаються лабораторією, що провела дослідження (випробування), в експертному висновку (протоколу, звіту або іншого аналогічного документа).

15. Для сушеного інжиру, призначеного для споживання людиною, оцінка партії або частини партії за результатами лабораторних досліджень (випробувань) проводиться таким чином:

партія або частина партії відповідають встановленим вимогам законодавства, якщо результат лабораторного дослідження (випробування) лабораторного зразка не перевищує максимально допустимому рівню з урахуванням коефіцієнта відновлення і невизначеності вимірювання, які зазначаються лабораторією, що провела дослідження (випробування), в експертному висновку (протоколу, звіту або іншого аналогічного документа);

партія або частина партії не відповідають встановленим вимогам законодавства, якщо результат лабораторного дослідження (випробування) одного або більше лабораторних зразків перевищує максимально допустимий рівень з урахуванням коефіцієнта відновлення і невизначеності вимірювання, які зазначаються лабораторією, що провела дослідження (випробування), в експертному висновку (протоколу, звіту або іншого аналогічного документа);

У випадках, коли маса об'єднаного зразка менше або дорівнює 12 кг:

партія або частина партії відповідають встановленим вимогам законодавства, якщо результат лабораторного дослідження (випробування) лабораторного зразка не перевищує максимально допустимий рівень з урахуванням коефіцієнта відновлення і невизначеності вимірювання, які

зазначаються лабораторією, що провела дослідження (випробування), в експертному висновку (протоколу, звіту або іншого аналогічного документа);

партія або частина партії не відповідають встановленим вимогам законодавства, якщо результат лабораторного дослідження (випробування) лабораторного зразка перевищує максимально допустимий рівень з урахуванням коефіцієнта відновлення і невизначеності вимірювання, які зазначаються лабораторією, що провела дослідження (випробування), в експертному висновку (протоколу, звіту або іншого аналогічного документа).

VI. Методи відбору зразків

арахісу, іншого олійного насіння, абрикосових кісточок та лісових горіхів

1. Цей метод відбору зразків застосовується для визначення вмісту афлатоксину В1 та загальної кількості афлатоксинів у арахісі, іншому олійному насінні, абрикосових кісточках та лісових горіхах. Цей метод відбору зразків також застосовується для визначення ократоксину А, афлатоксину В1 та загальної кількості афлатоксинів у спеціях із великим розміром часток (розмір часток подібний до арахісу або більший, наприклад, мускатний горіх).

2. Маса точкового зразка повинна бути близько 200 г, якщо в цьому розділі не вказано інше.

3. У випадку партій, де пакування має роздрібну упаковку, маса точкового зразка залежить від маси роздрібної упаковки.

Якщо маса окремої роздрібної упаковки більше 200 г, а маса об'єднаного зразка буде становити більше 20 кг. Якщо маса окремої роздрібної упаковки більше 200 г, тоді від кожного роздрібного пакування необхідно відібрати по 200 г в якості точкового зразка.

Якщо використання такого методу відбору призводить до неприйнятних для оператора ринку наслідків через порушення цілісності партії (у зв'язку з особливостями виду упаковки, способу транспортування тощо), допускається використання альтернативного методу відбору зразків за умови, що він забезпечує репрезентативність об'єднаного зразка та детально описаний в акті відбору зразків. Наприклад, у разі, коли цінний харчовий продукт продається в роздрібній упаковці по 500 г або 1 кг, об'єднаний зразок можна отримати шляхом об'єднання кількох точкових зразків за кількістю менших, ніж вказано в таблицях 8, 9 та 10 цього розділу, за умови, що маса об'єднаного зразка буде дорівнювати необхідній масі об'єднаного зразка, зазначеній в таблицях 8, 9 та 10 цього розділу.

Якщо роздрібне пакування менше 200 г, але різниця незначна, за точковий зразок можна вважати одну роздрібну упаковку, а маса об'єднаного зразка буде становити менше 20 кг. Якщо маса роздрібного пакування значно менше 200 г, один точковий зразок повинен складатися з двох або більше роздрібних упаковок, щоб отримати масу, найближчу до 200 г.

4. Відбір зразків арахісу, іншого олійного насіння, абрикосових кісточок та лісових горіхів, у залежності від маси партії, наведений у таблиці 8.

Таблиця 8

**Розподіл партій
на частини партії в залежності від маси партії**

Маса партії, т	Маса або кількість частин партії	Кількість точкових зразків	Маса об'єднаного зразка, кг
≥ 500	100 т	100	20
> 125 і < 500	5 частин партії	100	20
≥ 15 і ≥ 125	25 т	100	20

< 15	–	10–100 (*)	≤ 20
(*) В залежності від маси партії – див. таблицю 9			

5. Партії, маса яких більше або дорівнює 15 т, розділяють на частини партії (за умови, що частину партії можна відокремити фізично) відповідно до таблиці 8 цього розділу. При цьому враховується, що:

маса частини партії не може перевищувати показники, зазначені в таблиці 8, більше як на 20 відсотків;

від кожної частини партії зразки відбирають окремо;

кількість точкових зразків має бути 100;

маса об'єднаного зразка має дорівнювати 20 кг; зразок перед подрібненням необхідно змішати і розділити на три рівні лабораторні зразки по 10 кг (таке розділення на три лабораторні зразки не потрібно, якщо буде здійснене подальше сортування або інший спосіб фізичної обробки, та в разі наявності обладнання, на якому можливо гомогенізувати зразок масою 20 кг);

кожний окремий зразок масою 10 кг, призначений для лабораторних досліджень, необхідно ретельно перемішати та подрібнити до отримання однорідної маси відповідно до умов, зазначених у розділі XVI цих Методів відбору.

Якщо використання такого методу відбору призводить до неприйнятних для оператора ринку наслідків комерційного характеру через порушення цілісності партії (у зв'язку з особливостями виду упаковки, способу транспортування тощо), допускається використання альтернативного методу відбору зразків за умови, що він забезпечує репрезентативність об'єднаного зразка та детально описаний в акті відбору зразків.

6. Для партій арахісу, іншого олійного насіння, абрикосових кісточок та лісових горіхів менше 15 т кількість точкових зразків, у залежності від маси партії, має становити від 10 до 100.

7. Кількість точкових зразків, які необхідно відібрати від партії або частин партії арахісу, іншого олійного насіння, абрикосових кісточок та лісових горіхів, у залежності від маси партії визначається відповідно до таблиці 9.

Таблиця 9

**Кількість точкових зразків,
які необхідно відібрати від партії або частин партії**

Маса партії, т	Кількість точкових зразків	Маса об'єднаного зразка, кг (у випадку з роздрібними упаковками маса об'єднаного зразка може відрізнятись, див. пункт 2–3 цього розділу)	Кількість лабораторних зразків із об'єднаного зразка
$\leq 0,1$	10	2	1 (розділення відсутнє)
$> 0,1 - \leq 0,2$	15	3	1 (розділення відсутнє)
$> 0,2 - \leq 0,5$	20	4	1 (розділення відсутнє)
$> 0,5 - \leq 1,0$	30	6	1 (розділення відсутнє)
$> 1,0 - \leq 2,0$	40	8 (– < 12 кг)	2
$> 2,0 - \leq 5,0$	60	12	2

> 5,0 – ≤ 10,0	80	16	3
> 10,0 – ≤ 15,0	100	20	3

8. Якщо маса об'єданого зразка має менше або дорівнює 20 кг, зразок перед подрібненням необхідно змішати і розділити на два рівні лабораторні зразки по 10 кг (таке розділення на два лабораторні зразки не потрібне, якщо буде здійснене подальше сортування або інший спосіб фізичної обробки, та в разі наявності обладнання, на якому можливо гомогенізувати зразок масою 20 кг).

9. Якщо маса об'єданого зразка менше 20 кг, об'єданий зразок потрібно розділити на лабораторні зразки у відповідності з наступним:

менше 12 кг – немає розділення на лабораторні зразки;

більше або дорівнює 12 кг – розділення на два лабораторні зразки.

Кожний лабораторний зразок необхідно подрібнити і ретельно перемішати окремо до отримання однорідної маси відповідно до умов, зазначених у розділі XVI цих Методів відбору.

Якщо використання такого методу відбору призводить до неприйнятних для оператора ринку наслідків комерційного характеру через порушення цілісності партії (у зв'язку з особливостями виду упаковки, способу транспортування тощо), допускається використання альтернативного методу відбору зразків за умови, що він забезпечує репрезентативність об'єданого зразка та буде детально описаним в акті відбору зразків.

10. При відборі зразків оброблених або перероблених харчових продуктів, за виключенням рослинної олії, та композитних харчових продуктів з дуже маленьким розміром (масою) часток, наприклад борошно, арахісове масло (гомогенізоване розподілення забруднення афлатоксинами) необхідно дотримуватися такого:

1) кількість точкових зразків має бути 100; для партій менше 50 т кількість точкових зразків повинна бути від 10 до 100 в залежності від маси партії (дивись таблицю 10);

2) кількість точкових зразків, які необхідно відібрати від партії оброблених або перероблених харчових продуктів, за виключенням рослинної олії, та композитних харчових продуктів визначається відповідно до таблиці 10;

3) маса точкових зразків має бути близько 100 г. У випадку партій, де пакування має роздрібну упаковку, маса точкового зразка залежить від маси роздрібної упаковки;

4) об'єднаний зразок має бути ретельно перемішаним (однорідним) та становити від 1 до 10 кг.

Таблиця 10

**Кількість точкових зразків,
які необхідно відібрати від партії або частин партії**

Маса партії, т	Кількість точкових зразків	Маса об'єданого зразка, кг
≤ 1	10	1
$> 1 - \leq 3$	20	2
$> 3 - \leq 10$	40	4
$> 10 - \leq 20$	60	6
$> 20 - \leq 50$	100	10

11. При відборі зразків інших оброблених або перероблених харчових продуктів з великим розміром (масою) частинок (гетерогенне розподілення забруднення афлатоксинами) необхідно дотримуватися вимог, зазначених у пунктах 6 та 7 цього розділу.

12. Якщо на стадії роздрібної торгівлі не можливо здійснити відбір зразків відповідно до положень, визначених в цьому розділі, застосовується альтернативний метод відбору зразків за умови, що він забезпечує достатню

репрезентативність об'єданого зразка партії, з якої здійснюється відбір зразків, і детально описаний в акті відбору зразків. У будь-якому випадку маса об'єданого зразка повинна становити не менше 1 кг (якщо частка точкового зразка при відборі є настільки малою, що неможливо отримати об'єднаний зразок масою 1 кг, загальна маса об'єданого зразка може бути меншою 1 кг).

13. Спеціальні вимоги до відбору зразків арахісу, інших олійних культур, абрикосових кісточок та лісових горіхів, а також оброблених та перероблених харчових продуктів, які реалізуються у вакуумній упаковці:

1) від партій арахісу, фісташок, бразильського горіху, маса яких більше або дорівнює 15 т, відбирають не менше 50 точкових зразків, а об'єднаний зразок буде мати масу 20 кг; для партій менше 15 т відбирають 50 відсотків від кількості точкових зразків, зазначених у таблиці 9, тобто маса об'єданого зразка буде відповідати масі партії, від якої відбиралися зразки (див. таблицю 9);

2) від партій абрикосових кісточок, лісових горіхів, інших горіхів, відмінних від фісташок, і бразильських горіхів, іншого олійного насіння, маса яких більше або дорівнює 15 т, відбирають не менше 25 точкових зразків, а об'єднаний зразок буде мати масу 20 кг; для партій менше 15 т відбирають 25 відсотків від кількості точкових зразків, зазначених у таблиці 9, тобто маса об'єданого зразка партії буде відповідати масі партії, від якої відбиралися зразки (див. таблицю 9);

3) від партій харчових продуктів, вироблених із лісових горіхів, абрикосових кісточок та арахісу з дуже малим розміром часток, маса яких більше або дорівнює 50 т, відбирають не менше 25 точкових зразків, а об'єднаний зразок буде мати масу 10 кг; для партій менше 50 т відбирають 25 відсотків від кількості точкових зразків, зазначених у таблиці 10, тобто маса об'єданого зразка партії буде відповідати масі партії, від якої відбиралися зразки (див. таблицю 10).

14. Для арахісу, іншого насіння олійних, абрикосових кісточок та лісових горіхів, що буде підданий сортуванню або іншій фізичній обробці, оцінка партії або частин партії за результатами лабораторних досліджень (випробувань) проводиться таким чином:

партія або частина партії відповідає встановленим вимогам законодавства, якщо результат лабораторного дослідження (випробування) об'єднаного зразка або середнього лабораторного зразка не перевищує максимально допустимий рівень з урахуванням коефіцієнта відновлення і невизначеності вимірювання, які зазначаються лабораторією, що провела дослідження (випробування), в експертному висновку (протоколу, звіту або іншого аналогічного документа);

партія або частина партії не відповідає встановленим вимогам законодавства, якщо результат лабораторного дослідження (випробування) об'єднаного зразка або середнього лабораторного зразка перевищує максимально допустимий рівень з урахуванням коефіцієнта відновлення і невизначеності вимірювань, які зазначаються лабораторією, що провела дослідження (випробування), в експертному висновку (протоколу, звіту або іншого аналогічного документа);

15. Для арахісу, іншого насіння олійних, абрикосових кісточок та лісових горіхів, призначених для споживання людиною, оцінка партії або частин партії за результатами лабораторних досліджень (випробувань) проводиться таким чином:

партія або частина партії відповідає встановленим вимогам законодавства, якщо результат лабораторного дослідження (випробування) об'єднаного зразка або середнього лабораторного зразка не перевищує максимально допустимий рівень з урахуванням коефіцієнта відновлення і невизначеності вимірювання, які зазначаються лабораторією, що провела дослідження (випробування), в експертному висновку (протоколу, звіту або іншого аналогічного документа);

партія або частина партії не відповідає встановленим вимогам законодавства, якщо результат лабораторного дослідження (випробування) об'єднаного зразка або середнього лабораторного зразка перевищує максимально допустимий рівень з урахуванням коефіцієнта відновлення і невизначеності вимірювань, які зазначаються лабораторією, що провела дослідження (випробування), в експертному висновку (протоколу, звіту або іншого аналогічного документа).

У випадках, коли маса об'єднаного зразка менше або дорівнює 12 кг:

партія або частина партії відповідає встановленим вимогам законодавства, якщо результат лабораторного дослідження (випробування) об'єднаного зразка або середнього лабораторного зразка не перевищує максимально допустимий рівень з урахуванням коефіцієнта відновлення і невизначеності вимірювання, які зазначаються лабораторією, що провела дослідження (випробування), в експертному висновку (протоколу, звіту або іншого аналогічного документа);

партія або частина партії не відповідає встановленим вимогам законодавства, якщо результат лабораторного дослідження (випробування) об'єднаного зразка або середнього лабораторного зразка перевищує максимально допустимий рівень з урахуванням коефіцієнта відновлення і невизначеності вимірювань, які зазначаються лабораторією, що провела дослідження (випробування), в експертному висновку (протоколу, звіту або іншого аналогічного документа).

VII. Методи відбору зразків спецій

1. Цей метод відбору зразків застосовується для визначення максимально допустимих рівнів охратоксину, афлатоксину В1 у спеціях та загальної кількості афлатоксинів у спеціях з великим розміром часток (гетерогенне розподілення забруднення мікотоксинами).

2. Маса точкового зразка повинна бути близько 100 г, якщо в цьому розділі не вказано інше.

3. У випадку партій, де пакування має роздрібну упаковку, маса точкового зразка залежить від маси роздрібною упаковки.

Якщо маса окремої роздрібною упаковки більше 100 г, а маса об'єднаного зразка буде становити більше 10 кг, у такому разі від кожної роздрібною упаковки відбирають 100 г в якості точкового зразка.

Якщо використання такого методу відбору призводить до неприйнятних для оператора ринку наслідків комерційного характеру через порушення цілісності партії (у зв'язку з особливостями виду упаковки, способу транспортування тощо), допускається використання альтернативного методу відбору зразків за умови, що він забезпечує репрезентативність об'єднаного зразка та детально описаний в акті відбору зразків. Наприклад, у разі, коли цінний харчових продукт продається в роздрібному пакуванні по 500 г або 1 кг, об'єднаний зразок можна отримати шляхом об'єднання кількох точкових зразків, кількість яких є меншою, ніж вказано в таблицях 11 та 12 цього розділу, за умови, що маса об'єднаного зразка буде дорівнювати необхідній масі об'єднаного зразка, зазначеній в таблицях 11 та 12 цього розділу.

Якщо роздрібна упаковка масою менше 100 г, але різниця невелика, за точковий зразок можна вважати одну упаковку, а маса об'єднаного зразка буде становити менше 10 кг. Якщо маса окремої роздрібною упаковки менше 100 г, один точковий зразок повинен складатися з двох або більше роздрібних упаковок, щоб отримати масу, найближчу до 100 г.

4. Відбір зразків спецій в залежності від маси партії наведений у таблиці 11.

Таблиця 11

Розподіл партій
на частини партії в залежності від маси партії

Маса партії, т	Маса або кількість частин партії	Кількість точкових зразків	Маса об'єднаного зразка, кг
≥ 15	25 т	100	10
< 15	–	5–100 (*)	0,5–10

(*) В залежності від маси партії – див. таблицю 12

5. Партії, маса яких більше або дорівнює 15 т, розділяють на частини партії (за умови, що частину партії можна відокремити фізично) відповідно до таблиці 11 цього розділу. При цьому враховується, що:

маса частин партії не може перевищувати показники, зазначені в таблиці 11, більше як на 20 відсотків;

від кожної частини партії зразки відбирають окремо;

кількість точкових зразків має бути 100, а маса об'єднаного зразка дорівнювати 10 кг.

Якщо використання такого методу відбору призводить до неприйнятних для оператора ринку наслідків через порушення цілісності партії (у зв'язку з особливостями виду упаковки, способу транспортування тощо), допускається використання альтернативного методу відбору зразків за умови, що він забезпечує репрезентативність об'єднаного зразка та детально описаний в акті відбору зразків.

6. Від партій спецій, маса яких менше 15 т, відбирається від 5 до 100 точкових зразків, у залежності від маси партії, а маса об'єднаного зразка повинна становити від 0,5 до 10 кг.

7. Кількість точкових зразків, які необхідно відібрати від партії або частини партії спецій, визначається відповідно до таблиці 12.

**Кількість точкових зразків,
які необхідно відібрати від партії або частин партії**

Маса партії, т	Кількість точкових зразків	Маса об'єднаного зразка, кг
$\leq 0,01$	5	0,5
$> 0,01 - \leq 0,1$	10	1
$> 0,1 - \leq 0,2$	15	1,5
$> 0,2 - \leq 0,5$	20	2
$> 0,5 - \leq 1,0$	30	3
$> 1,0 - \leq 2,0$	40	4
$> 2,0 - \leq 5,0$	60	6
$> 5,0 - \leq 10,0$	80	8
$> 10,0 - \leq 15,0$	100	10

8. Якщо на стадії роздрібної торгівлі не можливо здійснити відбір зразків відповідно до положень, визначених в цьому розділі, застосовується альтернативний метод відбору зразків за умови, що він забезпечує достатню репрезентативність об'єднаного зразка партії, з якої здійснюється відбір зразків, і детально описаний в акті відбору зразків. У будь-якому випадку маса об'єднаного зразка повинна становити не менше 0,5 кг (якщо частка точкового зразка при відборі є настільки малою, що неможливо отримати об'єднаний зразок масою 0,5 кг, загальна маса об'єднаного зразка може бути меншою 0,5 кг).

9. Спеціальні вимоги до відбору зразків спецій, які реалізуються у вакуумній упаковці:

1) від партій, маса яких більше або дорівнює 15 т, відбирають не менше 25 точкових зразків, а маса об'єднаного зразка становить 10 кг;

2) від партій, маса яких менше 15 т, відбирають 25 відсотків від кількості точкових зразків, зазначених у таблиці 12 цього розділу, а маса об'єднаного зразка буде відповідати масі партії, від якої відбирають зразки (див. таблицю 12).

10. Оцінка партії або частин партії за результатами лабораторних досліджень (випробувань) проводиться відповідно до пункту 4 розділу XVI цих Методів відбору.

VIII. Методи відбору зразків

молока та молочних продуктів, дитячих сумішей для початкового годування (infant formulae) та дитячих сумішей для подальшого вигодування (follow-on formulae), включаючи молоко для початкового годування та подальшого вигодування, харчових продуктів (молоко та молочні харчові продукти) для спеціальних медичних цілей, призначених для дітей грудного віку

1. Цей метод відбору зразків застосовується для визначення вмісту афлатоксину M_1 у молоці та молочних продуктах, дитячих сумішах для початкового годування (infant formulae) та дитячих сумішах для подальшого вигодування (follow-on formulae), включаючи молоко для початкового годування та подальшого вигодування, харчових продуктах (молоці та молочних продуктах) для спеціальних медичних цілей, призначених для дітей грудного віку.

2. Маса/об'єм об'єднаного зразка повинна становити мінімум 1 кг або 1 літр, крім випадків, коли це неможливо, наприклад, якщо зразок складається з однієї пляшки.

3. Кількість визначених точкових зразків математично залежить від стандартної форми, в якій відбувається серійне виробництво зазначених харчових продуктів. У випадку з наливними рідкими харчовими продуктами перед відбором зразків партію необхідно ретельно змішати настільки, наскільки це можливо, і таким чином, щоб не вплинути на якість харчового продукту,

розмішувати або вручну, або з використанням механічних засобів. У цьому випадку передбачається, що афлотоксин М₁ розподілений в партії рівномірно. Об'єднаний зразок отримується шляхом об'єднання трьох точкових зразків, що відібрані від партії.

Точкові зразки, в якості яких виступає одна пляшка або одна упаковка, повинні мати однакову масу. Маса точкового зразка повинна бути мінімум 100 г, а маса об'єданого зразка повинна становити 1 кг або 1 л. Про причини відхилення від процедури відбору зразків зазначається в акті відбору зразків.

4. Кількість точкових зразків, які необхідно відібрати від партії або частин партії молока та молочних харчових продуктів, дитячих сумішей для початкового годування (infant formulae) та дитячих сумішей для подальшого вигодування (follow-on formulae), включаючи молоко для початкового годування та подальшого вигодування, харчових продуктів (молока та молочних продуктів) для спеціальних медичних цілей, призначених для дітей грудного віку, визначається відповідно до таблиці 13.

Таблиця 13

**Кількість точкових зразків,
які необхідно відібрати від партії або частин партії**

Форма випуску	Об'єм або маса партії, л або кг	Мінімальна кількість точкових зразків	Мінімальний об'єм або маса об'єданого зразка, л або кг
1	2	3	4
Наливні	–	3–5	1
Пляшки/пакування	≤ 50	3	1

Продовження таблиці 13

1	2	3	4
Пляшки/пакування	від 50 до 500	5	1

Пляшки/пакування	> 500	10	1
------------------	-------	----	---

5. Якщо на стадії роздрібної торгівлі не можливо здійснити відбір зразків відповідно до положень, визначених в цьому розділі, застосовується альтернативний метод відбору зразків за умови, що він забезпечує достатню репрезентативність об'єднаного зразка партії, з якої здійснюється відбір зразків, і детально описаний в акті відбору зразків. У будь-якому випадку маса об'єднаного зразка повинна становити не менше 1 кг (якщо частка точкового зразка при відборі є настільки малою, що неможливо отримати об'єднаний зразок масою 1 кг, загальна маса об'єднаного зразка може бути меншою 1 кг).

6. Оцінка партії або частин партії за результатами лабораторних досліджень (випробувань) проводиться відповідно до пункту 4 розділу XVI цих Методів відбору.

IX. Методи відбору зразків

**зерен кави, меленої, смаженої та розчинної кави,
кореня солодки та екстракту солодки**

1. Цей метод відбору зразків застосовується для визначення максимально допустимого рівня охратоксину А в зернах кави, меленій, смаженій та розчинній каві, корені солодки та екстракті солодки.

2. Маса точкового зразка повинна бути близько 100 г, якщо в цьому розділі не вказано інше.

3. У випадку партій, де пакування має роздрібну упаковку, маса точкового зразка залежить від маси роздрібної упаковки.

Якщо маса окремої роздрібної упаковки більше 100 г, а маса об'єданого зразка буде становити більше 10 кг, у такому разі від кожної роздрібної упаковки відбирають по 100 г в якості точкового зразка (таке можна робити під час відбору зразка або при надходженні його до лабораторії).

Якщо використання такого методу відбору призводить до неприйнятних для оператора ринку наслідків через порушення цілісності партії (у зв'язку з особливостями виду упаковки, способу транспортування тощо), допускається використання альтернативного методу відбору зразків за умови, що він забезпечує репрезентативність об'єданого зразка та детально описаний в акті відбору зразків. Наприклад, у разі, коли цінний харчовий продукт продається в роздрібному пакуванні по 500 г або 1 кг, об'єднаний зразок можна отримати шляхом об'єднання кількох точкових зразків за кількістю меншій, ніж зазначено в таблицях 14 та 15 цього розділу, за умови, що маса об'єданого зразка буде дорівнювати необхідній масі об'єданого зразка, зазначеній в таблицях 14 та 15 цього розділу.

Якщо маса роздрібної упаковки менша 100 г, але різниця з цим значенням незначна, за точковий зразок можна вважати одну роздрібну упаковку, а маса об'єданого зразка буде становити меншого 10 кг. Якщо маса роздрібної упаковки набагато менша від 100 г, один точковий зразок повинен складатися з двох або більше роздрібних упаковок, щоб отримати масу, найближчу до 100 г.

4. Відбір зразків смажених зерен кави, меленої, смаженої та розчинної кави, кореня солодки та екстракту солодки, залежно від маси партії наведений у таблиці 14.

Розподіл партій

на частини партії в залежності від маси партії

Маса партії, т	Маса або кількість частин партії	Кількість точкових зразків	Маса об'єднаного зразка, кг
≥ 15	15–30 т	100	10
< 50	–	10–100 (*)	1–10
(*) В залежності від маси партії – див. таблицю 15			

5. Партії, маса яких більше або дорівнює 15 т, розділяють на частини партії (за умови, що частину партії можна відокремити фізично) відповідно до таблиці 14 цього розділу. При цьому враховується, що:

маса частин партії не може перевищувати показники, зазначені в таблиці 14, більше як на 20 відсотків;

від кожної частини партії зразки відбирають окремо;

кількість точкових зразків має бути 100, а маса об'єднаного зразка становить 10 кг.

Якщо використання такого методу відбору призводить до неприйнятних для оператора ринку наслідків комерційного характеру через порушення цілісності партії (у зв'язку з особливостями виду упаковки, способу транспортування тощо), допускається використання альтернативного методу відбору зразків за умови, що він забезпечує репрезентативність об'єднаного зразка та детально описаний в акті відбору зразків.

6. Від партій менше 15 т відбирається від 10 до 100 точкових зразків, у залежності від маси партії, а маса об'єднаного зразка повинна становити від 1 до 10 кг.

7. Кількість точкових зразків, які необхідно відібрати від партії або частин партії смажених зерен кави, меленої, смаженої та розчинної кави, кореня солодки та екстракту солодки, визначається відповідно до таблиці 15.

**Кількість точкових зразків,
які необхідно відібрати від партії або частин партії**

Маса партії, т	Кількість точкових зразків	Маса об'єднаного зразка, кг
$\leq 0,1$	10	1
$> 0,1 - \leq 0,2$	15	1,5
$> 0,2 - \leq 0,5$	20	2
$> 0,5 - \leq 1,0$	30	3
$> 1,0 - \leq 2,0$	40	4
$> 2,0 - \leq 5,0$	60	6
$> 5,0 - \leq 10,0$	80	8
$> 10,0 - \leq 15,0$	100	10

8. Спеціальні вимоги до відбору зразків для смажених зерен кави, меленої, смаженої та розчинної кави, кореня солодки та екстракту солодки, які реалізуються у вакуумній упаковці:

1) від партій, маса яких більше або дорівнює 15 т, відбирають не менше 25 точкових зразків, а маса об'єднаного зразка буде становити 10 кг;

2) від партій, маса яких менше 15 т, відбирають 25 відсотків від кількості точкових зразків, зазначених у таблиці 15 цього розділу, а маса об'єднаного зразка буде відповідати масі партії, від якої відбирають зразки (див. таблицю 15).

9. Якщо на стадії роздрібної торгівлі не можливо здійснити відбір зразків відповідно до положень, визначених в цьому розділі, застосовується альтернативний метод відбору зразків за умови, що він забезпечує достатню репрезентативність об'єднаного зразка партії, з якої здійснюється відбір зразків, і детально описаний в акті відбору зразків. У будь-якому випадку маса об'єднаного зразка повинна становити не менше 1 кг (якщо частка точкового зразка при відборі є настільки малою, що неможливо отримати об'єднаний зразок масою 1 кг, загальна маса об'єднаного зразка може бути меншою 1 кг).

10. Оцінка партії або частин партії за результатами лабораторних досліджень (випробувань) проводиться відповідно до пункту 4 розділу XVI цих Методів відбору.

Х. Методи відбору зразків

вина, виноградних соків, виноградного сусла, фруктових соків, фруктових нектарів, алкогольних напоїв, сидрів та інших ферментованих напоїв, отриманих із яблук або які містять яблучний сік

1. Цей метод відбору зразків застосовується для визначення максимально допустимих рівнів:

охратоксину А у вині, виноградному соку та виноградному суслі;
патуліну у фруктових соках, фруктовому нектарі, алкогольних напоях, сидрі та інших ферментованих напоях, отриманих із яблук або які містять яблучний сік.

2. Об'єм об'єднаний зразок повинен становити мінімум 1 л, крім випадки, коли це неможливо, наприклад, якщо зразок складається з однієї пляшки.

3. Кількість точкових зразків залежить від форми, в якій здійснюється серійне виробництво зазначених харчових продуктів. У разі з наливними рідкими харчовими продуктами перед відбором зразків партію необхідно ретельно змішати настільки, наскільки це можливо, не вплинувши на якість харчового продукту. Розмішувати слід або вручну, або з використанням механічних засобів. У цьому випадку передбачається, що охратоксин А і патулін в партії будуть розподілені рівномірно (досить взяти три точкових зразки з партії для формування об'єднаного зразка).

Точкові зразки, в якості яких часто виступає одна пляшка або одна упаковка, повинні мати однакову масу. Маса точкового зразка повинна бути мінімум 100 г, а маса об'єднаного зразка повинна становити 1 кг або 1 літр.

Про причини відхилення від процедури відбору зразків зазначається в акті відбору зразків.

4. Кількість точкових зразків, які необхідно відібрати від партії або частини партії фруктових соків, у тому числі виноградного соку, виноградного сусла, сидру та вина, визначається відповідно до таблиці 16.

Таблиця 16

**Кількість точкових зразків,
які необхідно відібрати від партії або частин партії**

Форма випуску	Об'єм або маса партії, л	Мінімальна кількість точкових зразків	Мінімальний об'єм або маса об'єднаного зразка, л
1	2	3	4
Наливні (фруктовий сік, алкогольні напої, сидр, вино)	–	3	11
Пляшки/пакування (фруктовий сік, алкогольні напої, сидр)	≤ 50	3	1
Пляшки/пакування (фруктовий сік, алкогольні напої, сидр)	від 50 до 500	5	1
Пляшки/пакування (фруктовий сік, алкогольні напої, сидр)	> 500	10	1
Пляшки/пакування (вино)	≤ 50	1	1

Продовження таблиці 16

1	2	3	4
Пляшки/пакування (вино)	від 50 до 500	2	1
Пляшки/пакування (вино)	> 500	3	1

5. Якщо на стадії роздрібної торгівлі не можливо здійснити відбір зразків відповідно до положень, визначених в цьому розділі, застосовується альтернативний метод відбору зразків за умови, що він забезпечує достатню репрезентативність об'єднаного зразка партії, з якої здійснюється відбір зразків, і детально описаний в акті відбору зразків (якщо частка точкового зразка при відборі є настільки малою, що неможливо отримати об'єднаний зразок об'ємом 1 л, загальна маса об'єднаного зразка може бути меншою 1 л).

6. Оцінка партії або частин партії за результатами лабораторних досліджень (випробувань) проводиться відповідно до пункту 4 розділу XVI цих Методів відбору.

XI. Методи відбору зразків

твердих харчових продуктів з яблук, у тому числі твердих харчових продуктах з яблук для дітей грудного віку (infants) та молодшого віку (young children)

1. Цей метод відбору зразків застосовується для визначення максимально допустимого рівня натуліну в твердих харчових продуктах з яблук, у тому числі твердих харчових продуктах з яблук для дітей грудного віку (infants) та молодшого віку (young children).

2. Об'єднаний зразок має бути мінімум 1 кг, крім випадків, коли це неможливо, наприклад, коли зразок складається з однієї упаковки.

3. У випадку з рідкими харчовими продуктами перед відбором зразків партію необхідно ретельно змішати настільки, наскільки це можливо, не вплинувши на якість харчового продукту. Розмішувати слід або вручну, або з використанням механічних засобів. У цьому випадку передбачається, що патулін буде розподілений в партії рівномірно (досить взяти три точкових зразки з партії для формування об'єднаного зразка).

Точкові зразки повинні мати однакову масу. Маса точкових зразків повинна бути мінімум 100 г, а маса об'єднаного зразка повинна становити 1 кг. Про причини відхилення від процедури відбору зразків зазначається в акті відбору зразків.

4. Кількість точкових зразків, які необхідно відібрати від партії або частин партії твердих харчових продуктів з яблук, у тому числі твердих хапартія або частина партії відповідає встановленим вимогам законодавства, якщо результат лабораторного дослідження (випробування) об'єднаного зразка або середнього лабораторного зразка не перевищує максимально допустимий рівень з урахуванням коефіцієнта відновлення і невизначеності вимірювання, які зазначаються лабораторією, що провела дослідження (випробування), в експертному висновку (протоколу, звіту або іншого аналогічного документа);

партія або частина партії не відповідає встановленим вимогам законодавства, якщо результат лабораторного дослідження (випробування) об'єднаного зразка або середнього лабораторного зразка перевищує максимально допустимий рівень з урахуванням коефіцієнта відновлення і невизначеності вимірювань, які зазначаються лабораторією, що провела дослідження (випробування), в експертному висновку (протоколу, звіту або іншого аналогічного документа);

харчових продуктів з яблук для дітей грудного віку (infants) та молодшого віку (young children), визначається відповідно до таблиці 17.

**Кількість точкових зразків,
які необхідно відібрати від партії або частин партії**

Маса партії, кг	Мінімальна кількість точкових зразків	Маса об'єданого зразка, кг
< 50	3	1
від 50 до 500	5	1
> 500	10	1

5. У випадку партій, де пакування має роздрібну упаковку, відбирається кількість упаковок, з яких буде сформований об'єднаний зразок, як зазначено в таблиці 18.

Таблиця 18

**Кількість
точкових зразків (упаковок), які необхідно відібрати від партій**

Кількість упаковок або одиниць в партії	Кількість упаковок або одиниць, які необхідно відібрати	Маса об'єданого зразка, кг
від 1 до 25	1 упаковка або одиниця	1
від 26 до 100	близько 5%, мінімум 2 упаковки або одиниці	1
> 100	близько 5%, мінімум 10 упаковок або одиниць	1

6. Якщо на стадії роздрібної торгівлі не можливо здійснити відбір зразків відповідно до положень, визначених в цьому розділі, застосовується альтернативний метод відбору зразків за умови, що він забезпечує достатню репрезентативність об'єданого зразка партії, з якої здійснюється відбір зразків, і детально описаний в акті відбору зразків (якщо частка точкового

зразка при відборі є настільки малою, що неможливо отримати об'єднаний зразок масою 1 кг, загальна маса об'єданого зразка може бути меншою 1 кг).

7. Оцінка партії або частин партії за результатами лабораторних досліджень (випробувань) проводиться відповідно до пункту 4 розділу XVI цих Методів відбору.

**XII. Методи відбору зразків
дитячого харчування та харчових продуктів
на основі зернових для дітей грудного віку (infants)
та молодшого віку (young children)**

1. Цей метод відбору зразків застосовується для визначення максимально допустимих рівнів:

афлотоксинів, ократоксину А та Fusarium токсинів у дитячому харчуванні та харчових продуктах на основі зернових для дітей грудного віку (infants) та молодшого віку (young children);

афлотоксинів, ократоксину А в харчових продуктах для особливих медичних цілей (відмінних від молока та молочних продуктів), призначених для дітей грудного віку (infants);

патуліну в дитячому харчуванні, за винятком харчових продуктів на основі зернових для дітей грудного віку (infants) та молодшого віку (young children). Для визначення максимально допустимого рівня патуліну в яблучному соку твердих харчових продуктів з яблук для дітей грудного віку (infants) та молодшого віку (young children) застосовуються методи відбору зразків, зазначені в розділі XI цих Методів відбору.

2. Для харчових продуктів, призначених для дітей грудного віку (infants) та молодшого віку (young children), застосовується метод відбору зразків для зернових та зернових харчових продуктів, визначений в пункті 7 розділу III цих

Методів відбору. Кількість точкових зразків для відбору залежить від маси партії та становить від 10 до 100 точкових зразків відповідно до таблиці 2 розділу III цих Методів відбору. Для дуже малих партій (маса яких дорівнює або менша 0,5 т) може відбиратись менша кількість точкових зразків. У такому випадку об'єднаний зразок, який є сумою всіх точкових зразків, повинен мати масу мінімум 1 кг.

3. Маса точкових зразків повинна становити 100 г.

4. У випадку партії, яка складається з одиниць пакування для роздрібної торгівлі, маса точкового зразка залежить від маси одиниці пакування для роздрібної торгівлі.

У випадку дуже малих партій (маса яких дорівнює або менша 0,5 т), маса точкових зразків має бути такою, щоб об'єднаний зразок, який є сумою всіх точкових зразків, мав масу мінімум 1 кг. Про причини відхилення від процедури відбору зразків зазначається в акті відбору зразків.

5. Об'єднаний зразок має бути ретельно перемішаним (однорідним) та становити від 1 до 10 кг.

6. Якщо на стадії роздрібної торгівлі не можливо здійснити відбір зразків відповідно до положень, визначених в цьому розділі, застосовується альтернативний метод відбору зразків за умови, що він забезпечує достатню репрезентативність об'єданого зразка партії, з якої здійснюється відбір зразків, і детально описаний в акті відбору зразків (якщо частка точкового зразка при відборі є настільки малою, що неможливо отримати об'єднаний зразок масою 1 кг, загальна маса об'єданого зразка може бути меншою 1 кг).

7. Оцінка партії або частин партії за результатами лабораторних досліджень (випробувань) проводиться відповідно до пункту 4 розділу XVI цих Методів відбору.

ХІІІ. Методи відбору зразків рослинної олії

1. Цей метод відбору зразків застосовується для визначення максимально допустимих рівнів мікотоксинів, зокрема афлотоксину В1, загальної кількості афлатоксинів та зеараленону в рослинній олії.

2. Маса точкового зразка повинна бути близько 100 г (мл) (залежно від виду вантажу, наприклад, рослинна олія наливом в цистерні, при цьому відбирається не менше трьох точкових зразків по 350 мл), в результаті цього маса об'єднаного зразка становить 1 кг (л).

3. Партію перед відбором зразків необхідно ретельно перемішати наскільки це можливо, не вплинувши на якість харчового продукту. Розмішувати слід або вручну, або з використанням механічних засобів до отримання однорідної маси перед самим відбором зразків. У цьому випадку передбачається, що афлотоксини будуть розподілені в партії рівномірно (досить взяти три точкових зразки з партії для формування об'єднаного зразка).

4. Відбір зразків рослинної олії, в залежності від маси партії, наведений у таблиці 19.

Таблиця 19

Розподіл партій на частини партії в залежності від маси партії

Маса партії, т	Маса або кількість частин партії	Мінімальна кількість точкових зразків	Маса об'єднаного зразка, кг
$\geq 1\ 500$	500 т	3	1
> 300 і $< 1\ 500$	3 частини партії	3	1
≥ 50 і ≤ 300	100 т	3	1

> 50	–	3	1
------	---	---	---

5. Кількість точкових зразків, які необхідно відібрати від партії або частин партії рослинної олії, визначається відповідно до таблиці 20.

Таблиця 20

**Кількість точкових зразків,
які необхідно відібрати від партії або частин партії**

Вид партії	Маса або об'єм партії, кг, л	Мінімальна кількість точкових зразків
Цистерна (*)	–	3
Пакування	≤ 50	3
Пакування	від > 50 до 500	5
Пакування	> 500	10

(*) За умови, що частина партії може бути відокремлена фізично, великі цистерни рослинної олії повинні бути підрозділені на частини партії, як зазначено в таблиці 19.

6. Якщо на стадії роздрібної торгівлі не можливо здійснити відбір зразків відповідно до положень, визначених в цьому розділі, застосовується альтернативний метод відбору зразків за умови, що він забезпечує достатню репрезентативність об'єднаного зразка партії, з якої здійснюється відбір зразків, і детально описаний в акті відбору зразків. У будь-якому випадку маса об'єднаного зразка повинна становити не менше 1 кг (якщо частка точкового зразка при відборі є настільки малою, що неможливо отримати об'єднаний зразок масою 1 кг, загальна маса об'єднаного зразка може бути меншою 1 кг).

7. Оцінка партії або частини партії за результатами лабораторних досліджень (випробувань) проводиться відповідно до пункту 4 розділу XVI цих Методів відбору.

XIV. Методи відбору зразків

для об'ємних партій або партій, що зберігаються на складах
або транспортуються у спосіб, що унеможливорює відбір зразків
із зазначених партій

1. У випадку, якщо при транспортуванні або зберіганні партій неможливо відібрати точкові зразки від всієї партії, зразки відбираються в рухомому стані (динамічний відбір зразків).

У разі великих складів, призначених для зберігання харчових продуктів, необхідно заохочувати операторів ринку встановлювати обладнання (автоматичне), що дає можливість в складах відбирати зразки зі усієї партії.

2. Якщо процедура відбору зразків застосовується відповідно до цього розділу, особа, що здійснює відбір зразків, повинна інформувати оператора ринку або уповноважену ним особу про процедуру відбору зразків. Якщо ця процедура відбору ставиться під сумнів оператором ринку або уповноваженою ним особою, вони повинні надати можливість особі, що здійснює відбір зразків, відібрати зразки з усієї партії. Зазначений відбір зразків здійснюється за рахунок оператора ринку.

Здійснення відбору зразків від частин партії дозволяється за умови, що така частина становить не менше 10 відсотків від всієї партії. Якщо встановлено, що частина партії харчових продуктів однакового класу або опису, від якої було здійснено відбір зразків, не відповідає вимогам, встановленим законодавством, вважається що і вся партія є невідповідною доти, доки на основі подальшого лабораторного дослідження (випробування) буде встановлено, що решта партії відповідає вимогам законодавства.

До відбору зразків від об'ємних (великих) партій або партій, що зберігаються або транспортуються у такий спосіб, що до них не можуть бути застосований відбір зразка зі усієї партії, застосовуються відповідні положення інших розділів цих Методів, наприклад, щодо маси точкового зразка.

3. Кількість точкових зразків, що відбираються від об'ємних (великих) частин партії (більше 500 т), повинна становити 100 точкових зразків + $\sqrt{\text{тонни}}$.

Наприклад, 100 точкових зразків + $\sqrt{6\,000}$ тонн (77,4 (квадратний корінь) ч 2 = 39 додаткових точкових зразків) = 139 (загальна кількість точкових зразків).

Проте у випадку, якщо маса партії менша ніж 1 500 т і частини партії можуть бути відокремлені фізично відповідно до таблиці 1 розділу III цих Методів відбору, кількість точкових зразків відбирається, як передбачено у таблиці 2 розділі III цих Методів відбору.

4. Відбір зразків від об'ємних (великих) партій, що транспортуються суднами, переважно проводиться в потоці (динамічний відбір зразків):

1) відбір зразків проводиться для кожного об'єкта утримання, який може бути фізично відокремлений. Але, об'єкти утримання поступово вивільняються один за одним і тому первинне фізичне відокремлення більше не існує після перевантаження в місця зберігання. Отже відбір зразків може здійснюватися на основі початкового розділу об'єктів утримання або після відокремлення, яке проводиться в місцях зберігання;

2) як правило, розвантаження судна відбувається протягом декількох днів і відбір зразків проводять з регулярними проміжками часу протягом усього строку розвантаження. При цьому не завжди є реальним присутність особи, що відбирає зразки ,протягом усього строку розвантаження. У цьому випадку дозволяється відбирати зразки від частин партії (частини, від якої відбирають зразки). Кількість точкових зразків визначається відповідно до розміру частини партії;

3) якщо зразок для цілей державного контролю відбирається автоматично, присутність державного ветеринарного інспектора (державного інспектора) Держпродспоживслужби є обов'язковою. Проте якщо автоматичне здійснення вибору здійснюється з параметрами попереднього набору, які не можуть бути змінені протягом здійснення відбору, і точкові зразки збираються в запечатану (опломбовану) ємність, запобігаючи будь-якій можливій фальсифікації, присутність державного ветеринарного інспектора (державного інспектора)

Держпродспоживслужби потрібна лише на початку здійснення відбору кожного разу, коли ємність для зразків потрібно змінити, і в кінці здійснення відбору.

5. Статистичний відбір зразків проводиться для об'ємних (великих) партій харчових продуктів, що транспортуються суднами, або зберігаються у баштах, силосах і доступні зверху, як зазначено у пункті 7 цього розділу.

Відбір зразків проводять від партії або частин партії зверху у доступній частині, секції. Кількість точкових зразків визначається з урахуванням розміру партії, що є об'єктом відбору зразків.

6. Відбір зразків для об'ємних (великих) партій харчових продуктів, що зберігаються на складах, проводиться від партій або частин партії у доступній частині (секції). Кількість точкових зразків визначається з урахуванням розміру визначеного об'єму (маси) частини партії.

7. Відбір зразків у баштах, силосах (відкритих зверху) проводиться у доступній частині партії (секції). Кількість точкових зразків визначається з урахуванням розміру визначеної маси (об'єму) частини партії.

8. Для відбору зразків харчових продуктів, що зберігаються в баштах, силосах (закритих зверху) більше 100 т, не може застосовуватися статистичний підхід. Тому коли необхідно досліджувати (випробовувати) харчові продукти в баштах, силосах і немає можливості перемістити партію товару, оператор ринку (за угодою) має інформувати державного ветеринарного інспектора (державного інспектора) Держпродспоживслужби про те, коли башта, силос будуть вивантажені частково або повністю, щоб здійснити відбір зразків, коли харчові продукти знаходяться в рухомому стані.

9. Для харчових продуктів, що зберігаються в баштах, силосах (закритих зверху) менше 100 т, на відміну від положень, зазначених у цьому розділі (де частина партії, з якої здійснюється відбір, має становити принаймні 10 відсотків партії), і передбачається переміщення їх у склади (сховища) від 50 до 100 кг, відбір зразків проводиться з цієї кількості. Маса об'єднаного зразка відповідає всій партії, а кількість точкових зразків залежить від кількості харчових продуктів, переміщених з башти, силосу до складу (сховища).

10. Відбір зразків від сипучих харчових продуктів у об'ємних (великих) закритих контейнерах може бути проведений під час вивантаження партії. У деяких випадках неможливо вивантажити харчові продукти у пункті імпорту або державного контролю, тому здійснення відбору повинно відбуватися, коли такі контейнери вивантажені. Оператор ринку має інформувати державного ветеринарного інспектора (державного інспектора) Держпродспоживслужби про місце і час розвантаження контейнерів.

XV. Методи відбору зразків харчових добавок на основі ферментації рису з червоними дріжджами *Monascus Purpureus*

1. Цей метод відбору зразків застосовується для визначення вмісту цитрину в харчових добавках на основі ферментації рису з червоними дріжджами *Monascus Purpureus*.

2. Відбір зразків харчових добавок на основі ферментації рису з червоними дріжджами *Monascus Purpureus* здійснюється від роздрібних упаковок, що містять зазвичай від 30 до 120 капсул.

3. У випадку партій, де пакування має роздрібну упаковку, відбирається кількість упаковок, з яких буде сформований розмір зразка, як зазначено в таблиці 21.

Таблиця 21

**Кількість точкових зразків (упаковок),
які необхідно відібрати від партій або частин партії**

Маса партії (кількість роздрібних упаковок)	Кількість роздрібних упаковок може бути відібрана	Маса зразка
1	2	3
1–50	1	Всі капсули
51–250	2	Всі капсули
251–1 000	4	Половина капсул із кожної роздрібної упаковки

Продовження таблиці 21

1	2	3
> 1 000	4 + 1 роздрібна упаковка із розрахунку 1 000 роздрібних упаковок із максимум 25 роздрібних упаковок	≤ 10 роздрібних упаковок: половина капсул із кожної роздрібної упаковки; > 10 роздрібних упаковок: від кожної роздрібної упаковки з однаковою кількістю капсул, щоб зразок відповідав вмісту 5 роздрібних упаковок

XVI. Підготовка зразків

для визначення мікотоксинів у харчових продуктах та визначення відповідності (оцінки) партій

1. Оскільки мікотоксини зазвичай розподілені нерівномірно, то зразки необхідно готувати, зокрема гомогенізувати, з особливою ретельністю.

При проведенні лабораторних досліджень (випробувань) на вміст афлотоксинів слід, за можливості, виключити знаходження зразків на денному світлі під час всієї процедури підготовки до дослідження, оскільки афлотоксини руйнуються під впливом ультрафіолету.

2. Визначення рівня афлотоксинів у їстівній частині горіхів ґрунтується на розрахунку пропорції шкаралупи/ядра цільних горіхів та визначається таким чином:

горіхи у шкаралупі очищають і визначають вміст максимально допустимого рівня афлотоксину в їстівній частині;

горіхи у шкаралупі піддають процедурі підготовки зразка, під час якого до уваги береться розрахунок маси ядра горіха в об'єднаному зразку.

Маса ядра горіха в об'єднаному зразку повинна бути вирахована після встановлення відповідного коефіцієнта співвідношення "шкаралупа горіха/ядро горіха" в цільних горіхах. Дана пропорція використовується, щоб встановити кількість ядер в об'єднаному зразку, що був відібраний. При цьому необхідно довільно вибрати не менше 100 цільних горіхів окремо від партії або відкласти їх від кожного об'єданого зразка.

Для кожного лабораторного зразка можна отримати співвідношення шляхом зважування цільних горіхів, очищених від шкаралупи, і повторного зважування частин шкаралупи та ядер.

Пропорція шкаралупа/ядро може бути встановлена лабораторією на основі кількості зразків і прийнята для подальших аналізів. Якщо в будь-якому лабораторному зразку буде виявлено перевищення максимально допустимих

рівнів мікотоксинів, то пропорцію слід визначити для зразка, використовуючи не менше 100 відкладених горіхів.

3. Кожен лабораторний зразок необхідно дрібно перемолоти і ретельно перемішати, використовуючи процес, який дозволяє досягти повної однорідності (гомогенності).

У разі, якщо максимально допустимий рівень стосується сухої речовини, вміст сухої речовини харчового продукту слід визначати у частині і гомогенізованого зразка, використовуючи метод, що в змозі здійснити точне визначення вмісту сухої речовини.

4. Визначення відповідності (оцінка) партії або частин партії за результатами лабораторних досліджень (випробувань) проводиться таким чином:

партія або частини партії відповідають встановленим вимогам законодавства, якщо результат лабораторного дослідження (випробування) лабораторного зразка не перевищує максимально допустимий рівень мікотоксину з урахуванням коефіцієнта відновлення і невизначеності вимірювання, які зазначаються лабораторією, що провела дослідження (випробування), в експертному висновку (протоколу, звіту або іншого аналогічного документа);

партія або частини партії не відповідають встановленим вимогам законодавства, якщо результат лабораторного дослідження (випробування) лабораторного зразка перевищує максимально допустимий рівень мікотоксину з урахуванням коефіцієнта відновлення і невизначеності вимірювання, які зазначаються лабораторією, що провела дослідження (випробування), в експертному висновку (протоколу, звіту або іншого аналогічного документа).

**Директор Департаменту
аграрної політики та
сільського господарства**

В. Топчій